

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROZWOJU¹⁾

z dnia 2016 r.

**w sprawie ograniczenia emisji lotnych związków organicznych zawartych w niektórych
farbach i lakierach przeznaczonych do malowania budynków i ich elementów
wykończeniowych, wyposażeniowych oraz związanych z budynkami i tymi elementami
konstrukcji oraz w mieszaninach do odnawiania pojazdów^{2), 3)}**

Na podstawie art. 169 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232, z późn.zm.⁴⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa dla zawierających lotne związki organiczne, zwane dalej „LZO”, niektórych farb i lakierów przeznaczonych do malowania budynków i ich elementów wykończeniowych, wyposażeniowych oraz związanych z budynkami i tymi elementami konstrukcji oraz mieszanin do odnawiania pojazdów:

¹⁾ Minister Rozwoju kieruje działem administracji rządowej - gospodarka, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rozwoju (Dz. U. poz. 1895).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie w zakresie swojej regulacji dokonuje wdrożenia następujących dyrektyw Unii Europejskiej:

1) dyrektywy 2004/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie ograniczeń emisji lotnych związków organicznych w wyniku stosowania rozpuszczalników organicznych w niektórych farbach i lakierach oraz w produktach do odnawiania pojazdów, a także zmieniającej dyrektywę 1999/13/WE (Dz. Urz. WE L 143 z 30.04.2004, str. 87; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 8, str. 376);

2) częściowo dyrektywy 2008/112/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 2008r. zmieniającej dyrektywy Rady 76/768/EWG, 88/378/EWG, 1999/13/WE oraz dyrektywy 2000/53/WE, 2002/96/WE i 2004/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w celu dostosowania ich do rozporządzenia nr (WE) 1272/2008 w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin (Dz. Urz. UE L 345 z 23.12.2008, str. 68);

3) dyrektywy Komisji 2010/79/UE z dnia 19 listopada 2010 r. w sprawie dostosowania do postępu technicznego załącznika III do dyrektywy 2004/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ograniczeń emisji lotnych związków organicznych (Dz. Urz. UE L 304 z 20.11.2010, str. 18).

³⁾ Niniejsze rozporządzenie zostało notyfikowane Komisji Europejskiej w dniu 2016 r. pod numerem 2016/ /PL, zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), które wdraża dyrektywę 98/34/WE z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiającą procedurę udzielania informacji w dziedzinie norm i przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego (Dz. Urz. WE L 204 z 21.07.1998, str. 37, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 20, str. 337).

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 1238, z 2014 r. poz. 40, 47, 457, 822, 1101, 1146, 1322 i 1662 oraz z 2015 r. poz. 122, 151, 277, 478, 774, 881, 933, 1045, 1223, 1434, 1593, 1688, 1936 i 2278.

- 1) dopuszczalne wartości maksymalnej zawartości LZO w tych produktach, które warunkują dopuszczenie wprowadzenia ich do obrotu;
- 2) zakres informacji zamieszczanych na etykietach tych produktów;
- 3) metody badań, zgodnie z którymi należy określać maksymalną zawartość LZO w produktach;
- 4) Program Kontroli zawierający:
 - a) sposób i częstotliwość sprawdzania przestrzegania wymagań, o których mowa pkt 1 i 2,
 - b) kryteria wyboru podmiotów objętych kontrolą w danym roku,
 - c) sposób przekazywania informacji i danych o wynikach kontroli.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) lotnych związkach organicznych, (LZO) - rozumie się przez to związki organiczne o początkowej temperaturze wrzenia mniejszej lub równej 250°C, mierzonej w warunkach ciśnienia normalnego 101,3 kPa;
- 2) mieszaninach - rozumie się przez to mieszaniny, o których mowa w art. 2 pkt 8 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniającego i uchylającego dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 (Tekst mający znaczenie dla EOG) (Dz. Urz. UE L 353 z 31.12.2008, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1272/2008”;
- 3) wprowadzeniu do obrotu - rozumie się przez to wprowadzenie do obrotu, o którym mowa w art. 2 pkt 18 rozporządzenia nr 1272/2008.

§ 3. 1 Przepisy rozporządzenia stosuje się do zawierających LZO:

- 1) farb i lakierów, przeznaczonych do malowania budynków i ich elementów wykończeniowych, wyposażeniowych oraz związanych z budynkami i tymi elementami konstrukcji, stosowanych do celów dekoracyjnych, funkcjonalnych i ochronnych, z wyłączeniem następujących farb i lakierów w aerozolu:
 - a) farby matowe, z połyskiem mniejszym lub równym 25 jednostkom połysku przy kącie $\alpha = 60^\circ$, przeznaczone do malowania ścian, sufitów wewnątrz budynków,
 - b) farby z połyskiem większym od 25 jednostek połysku przy kącie $\alpha = 60^\circ$, przeznaczone do malowania ścian, sufitów wewnątrz budynków,

- c) farby przeznaczone do malowania zewnętrznych murów o podłożu mineralnym z kamienia, betonu, cegły, tynku, stiuku,
- d) farby kryjące, tworzące powłokę nieprzezroczystą, przeznaczone do malowania wewnętrznych albo zewnętrznych elementów wykończeniowych, okładzin z drewna, metalu lub tworzyw sztucznych, obejmujące podkłady i międzywarstwy,
- e) lakiery, przezroczyste lub półprzezroczyste, przeznaczone do:
 - malowania wewnętrznych lub zewnętrznych elementów wykończeniowych,
 - dekoracji i ochrony drewna, metalu i tworzyw sztucznych
 - obejmujące nieprzezroczyste bejce, stosowane do dekoracji i ochrony drewna przed czynnikami atmosferycznymi, zgodnie z Polską Normą PN-EN 927-1 dla kategorii półtrwałych,
- f) bejce cienkopowłokowe, zgodnie z Polską Normą PN-EN 927-1, tworzące powłokę o średniej grubości mniejszej niż 5 µm,
- g) farby o właściwościach uszczelniających lub blokujących, przeznaczone do malowania oraz gruntowania drewna, ścian i sufitów,
- h) farby do gruntowania o właściwościach wiążących, przeznaczone do związania luźnych cząstek podłoża lub nadania właściwości hydrofobowych oraz farby do ochrony drewna,
- i) farby jednoskładnikowe wysokojakościowe, przeznaczone do uzyskania powłok o specjalnych wymaganiach, takie jak:
 - farby do gruntowania i nawierzchniowe na tworzywa sztuczne,
 - farby do gruntowania na stal lub na metale reaktywne na przykład cynk, aluminium,
 - farby antykorozyjne,
 - farby na podłogi włącznie z podłogami drewnianymi, cementowymi,
 - farby opóźniające palenie,
 - farby stosowane w przemyśle spożywczym lub stosowane w obiektach służby zdrowia,
 - farby odporne na graffiti,
- j) farby dwuskładnikowe wysokojakościowe, przeznaczone do takich samych celów jak farby jednoskładnikowe, o których mowa w lit. i, z dodawanym przed stosowaniem drugim składnikiem,

- k) farby tworzące powłoki wielobarwne, przeznaczone do bezpośredniego uzyskania na podłożu powłok dwu- lub wielobarwnych,
 - l) farby przeznaczone do uzyskania powłok ze specjalnym efektem estetycznym na specjalnie przygotowanych i wstępnie pomalowanych podłożach lub powłok bazowych, dla których efekt estetyczny uzyskuje się za pomocą obróbki mechanicznej;
- 2) mieszanin do odnawiania pojazdów, przeznaczonych do malowania pojazdów lub ich elementów, mieszanin stosowanych do częściowych napraw, konserwacji i dekoracji pojazdów poza instalacjami produkcyjnymi:
- a) mieszaniny do przygotowania, czyszczenia wstępnego, przeznaczone do usuwania starych powłok, rdzy, mechanicznie lub chemicznie, albo do przygotowania niepomalowanych powierzchni:
 - mieszaniny do przygotowania wstępnego, przeznaczone do mycia pistoletów do natrysku i innych urządzeń, zmywacze powłok farb, środki do odtłuszczania, włącznie z rodzajami antystatycznymi dla tworzyw sztucznych oraz środki do usuwania silikonu,
 - mieszaniny do czyszczenia wstępnego, przeznaczone do usuwania zanieczyszczeń z powierzchni, przed nałożeniem powłok,
 - b) kity szpachlowe, szpachlówki na karoserie, obejmujące mieszanki o dużej zawartości rozdrobnionych substancji stałych, przeznaczone do wypełniania ubytków powierzchni przed nałożeniem podkładu wypełniającego,
 - c) farby do gruntowania, obejmujące farby przeznaczone do nakładania bezpośrednio na metal lub na istniejącą powłokę do ochrony podłoża przed korozją, stosowane przed podkładem wypełniającym:
 - podkłady wypełniające, przeznaczone do stosowania bezpośrednio przed nałożeniem powłoki nawierzchniowej dla ochrony przed korozją i zapewnienia przyczepności powłoki nawierzchniowej, wyrównujące nierówności powierzchni,
 - farby do gruntowania metalu, takie jak farby zwiększające przyczepność, uszczelniające, wyrównujące, podkłady wypełniające do nakładania natryskiem, podkłady niewymagające szlifowania oraz farby do gruntowania tworzyw sztucznych,

- farby do gruntowania reaktywne, zawierające co najmniej 0,5% wagowych kwasu fosforowego, przeznaczone do nakładania bezpośrednio na powierzchnię metalu dla zapewnienia przyczepności i ochrony przed korozją; farby do gruntowania dopuszczone do spawania oraz farby do przygotowania powierzchni ocynkowanych i cynkowych,
- d) farby nawierzchniowe pigmentowane, przeznaczone do nakładania w jednej lub wielu warstwach, tworzące powłokę bazową z połyskiem, o dużej trwałości, łącznie z powłokami bazowymi i przezroczystymi:
 - farby bazowe, pigmentowane, przeznaczone do uzyskania barwy i żądanych efektów optycznych, z wyłączeniem połysku i odporności powierzchniowej,
 - lakiery tworzące powłoki przezroczyste, nadające powłokom połysk i właściwości odpornościowe,
- e) farby wykończeniowe z efektami specjalnymi, przeznaczone do stosowania jako jednowarstwowe powłoki nawierzchniowe o specjalnych właściwościach, takich jak efekt metaliczny lub perłowy, wysokojakościowe powłoki barwne i przezroczyste (na przykład odporne na zarysowania lub fluorowane), farby bazowe odbijające światło, wykończeniowe teksturowane, przeciwpoślizgowe, nieodpryskujące, wykończeniowe wewnętrzne, masy do uszczelniania podwozia, jak również farby, masy do uszczelniania podwozia w aerozolu.

2. Przepisów rozporządzenia nie stosuje się do produktów stosowanych wyłącznie w instalacjach, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska, w których używane są rozpuszczalniki organiczne.

§ 4.1. Produkty, o których mowa w § 3 ust. 1, mogą być wprowadzone do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli maksymalna zawartość LZO w tych produktach nie przekracza dopuszczalnych wartości.

2. Dopuszczalne wartości maksymalnej zawartości LZO w produktach, o których mowa w § 3 ust. 1, określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

3. Do określania maksymalnej zawartości LZO w produktach, o których mowa w § 3 ust. 1, stosuje się metody badań, o których mowa w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

§ 5. Na etykietach produktów, o których mowa w § 3 ust. 1, przed wprowadzeniem ich do obrotu, umieszcza się informacje o:

- 1) podkategorii produktu i dopuszczalnej wartości maksymalnej zawartości LZO, w g/l, określonej w załączniku nr 1 do rozporządzenia;
- 2) maksymalnej zawartości LZO, w g/l, w produkcie gotowym do użytku.

§ 6. 1. Produkty, o których mowa w § 3 ust. 1, są objęte Programem Kontroli, którego celem jest kontrola spełniania przez te produkty wymagań dotyczących dopuszczalnych wartości maksymalnej zawartości LZO, określonych w załączniku nr 1, oraz zakresu informacji zamieszczonych na etykietach tych produktów.

2. Kontrola produktów, o których mowa w § 3 ust. 1, polega w szczególności na:

- 1) pobieraniu próbek produktów;
- 2) analizie pobranych próbek produktów w celu sprawdzenia spełniania przez nie wymagań dotyczących dopuszczalnych wartości maksymalnej zawartości LZO, określonych w załączniku nr 1;
- 3) sprawdzeniu zakresu informacji zamieszczonych na etykietach kontrolowanych produktów;
- 4) żądaniu od kontrolowanego podmiotu udzielenia wyjaśnień i informacji dotyczących etykiet, produktów albo próbek kontrolowanych produktów;
- 5) sprawdzeniu dokumentów udostępnionych przez kontrolowany podmiot, potwierdzających przestrzeganie wymagań w zakresie maksymalnej zawartości LZO oraz w zakresie informacji zamieszczonych na etykietach produktów.

3. Kontrola produktów przeprowadzana jest co najmniej raz na 3 lata u każdego z podmiotów podlegających kontroli.

4. Przy ustalaniu częstotliwości przeprowadzania kontroli oraz wyborze podmiotów objętych kontrolą w danym roku kalendarzowym organ właściwy do przeprowadzenia kontroli uwzględnia w szczególności:

- 1) rodzaj produktów objętych kontrolą;
- 2) w zależności od rodzaju kontrolowanego podmiotu, wielkość produkcji, ilość produktów wprowadzanych do obrotu lub zużywanych w roku kalendarzowym;
- 3) czas, jaki upłynął od ostatniej kontroli.

5. Informacje i dane o wynikach kontroli realizowanych w ramach Programu Kontroli są przekazywane:

- 1) przez właściwe organy Inspekcji Ochrony Środowiska, Inspekcji Handlowej i nadzoru budowlanego odpowiednio do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, Prezesa

Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego,

- 2) przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego do ministra właściwego do spraw środowiska,

- w postaci papierowej lub elektronicznej.

§ 7. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.⁵⁾

MINISTER ROZWOJU

W porozumieniu:

MINISTER ŚRODOWISKA

⁵⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 16 stycznia 2007 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących ograniczenia emisji lotnych związków organicznych powstających w wyniku wykorzystywania rozpuszczalników organicznych w niektórych farbach i lakierach oraz w mieszaninach do odnawiania pojazdów (Dz. U. z 2013 r. poz. 1569), które na podstawie art. 36 ust 3 pkt 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy - prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1101) traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

Załącznik do rozporządzenia
Ministra Rozwoju
z dnia(Dz.U. poz.)

Załącznik Nr 1

**Dopuszczalne wartości maksymalnej zawartości LZO w niektórych farbach i lakierach
oraz mieszaninach do odnawiania pojazdów**

**TABELA 1. KATEGORIA A. DOPUSZCZALNE WARTOŚCI MAKSYMALNEJ
ZAWARTOŚCI LZO W FARBACH I LAKIERACH PRZEZNACZONYCH DO
MALOWANIA BUDYNKÓW I ICH ELEMENTÓW WYKOŃCZENIOWYCH,
WYPOSAŻENIOWYCH ORAZ ZWIĄZANYCH Z BUDYNKAMI I TYMI
ELEMENTAMI KONSTRUKCJI**

Lp.	Podkategoria	Produkt	Typ	(g/l) ¹⁾
1	a	Farby matowe na wewnętrzne ściany i sufity z połyskiem mniejszym lub równym 25 jednostkom przy kącie $\alpha = 60^\circ$	FW ²⁾	30
			FR ³⁾	30
2	b	Farby z połyskiem na wewnętrzne ściany i sufity z połyskiem większym od 25 jednostek przy kącie $\alpha = 60^\circ$	FW	100
			FR	100
3	c	Farby na zewnętrzne mury	FW	40
			FR	430
4	d	Farby kryjące do malowania wewnętrznych lub zewnętrznych elementów wykończeniowych i okładzin z drewna, metalu lub tworzyw sztucznych	FW	130
			FR	300
5	e	Lakiery do malowania wewnętrznych lub zewnętrznych elementów wykończeniowych oraz bejce, włącznie z nieprzezroczystymi	FW	130
			FR	400
6	f	Bejce cienkopowłokowe do wewnątrz i na zewnątrz	FW	130
			FR	700

¹⁾ g/l w produkcie gotowym do użytku.

²⁾ FW - farby wodne.

³⁾ FR - farby rozpuszczalnikowe.

7	g	Farby do gruntowania	FW FR	30 350
8	h	Farby do gruntowania o właściwościach wiążących	FW FR	30 750
9	i	Farby jednoskładnikowe wysokiej jakości	FW FR	140 500
10	j	Farby dwuskładnikowe wysokiej jakości do specjalnego stosowania, w szczególności na podłogi	FW FR	140 500
11	k	Farby tworzące powłoki wielobarwne	FW FR	100 100
12	l	Farby z efektem dekoracyjnym	FW FR	200 200

TABELA 2. KATEGORIA B. DOPUSZCZALNE WARTOŚCI MAKSYMALNEJ ZAWARTOŚCI LZO W MIESZANINACH DO ODNAWIANIA POJAZDÓW

Lp.	Produkt	Typ	(g/l) ¹⁾
1	Mieszanki do przygotowania i czyszczenia	Mieszanki do przygotowania Mieszanki do czyszczenia	850 200
2	Kity szpachlowe, szpachlówki	Wszystkie rodzaje	250
3	Farby do gruntowania	Podkłady wypełniające i farby do gruntowania metalu Grunt reaktywny	540 780
4	Farby nawierzchniowe	Wszystkie rodzaje	420
5	Farby wykończeniowe z efektami specjalnymi	Wszystkie rodzaje	840

Załącznik Nr 2

Metody badań stosowane do określania maksymalnej zawartości LZO w niektórych farbach i lakierach przeznaczonych do malowania budynków i ich elementów wykończeniowych, wyposażeniowych oraz związanych z budynkami i tymi elementami konstrukcji oraz w mieszaninach do odnawiania pojazdów

1. Zawartość LZO wyrażoną w gramach na litr (g/l) dla produktów gotowych do użytku, w skład których nie wchodzi rozpuszczalniki reaktywne, należy podawać zgodnie z metodami badań określonymi w Polskiej Normie:

1) PN-EN ISO 11890-2¹⁾, w przypadku produktów o zawartości LZO poniżej 15% wagowych;

2) PN-EN ISO 11890-1²⁾ lub PN-EN ISO 11890-21), w przypadku produktów o zawartości LZO równej lub większej od 15% wagowych.

W przypadku produktów zawierających LZO, w skład których wchodzi rozpuszczalniki reaktywne, zawartość LZO należy podawać zgodnie z normą ASTM D 2369³⁾.

2. Zawartość LZO określa masę lotnych związków organicznych, wyrażoną w gramach na litr (g/l) produktu gotowego do użytku. Masa lotnych związków organicznych w danym produkcie, która reaguje chemicznie podczas schnięcia, wbudowując się w powłokę, nie jest częścią zawartości LZO.

3. W przypadku produktów wymienionych w § 3 ust. 1 rozporządzenia, które wymagają dodania co najmniej jednego rozpuszczalnika lub innego składnika zawierającego rozpuszczalniki w celu uzyskania produktu gotowego do użytku, wartości dopuszczalne podane w załączniku odnoszą się do zawartości LZO w produkcie gotowym do użytku.

4. W gotowych do użytku produktach wymienionych w załączniku nr 1 zaliczonych do kategorii B, z wyjątkiem produktu wymienionego w lp. 1 tabeli 2, odlicza się całą zawartość wody.

¹⁾ Polska Norma PN-EN ISO 11890-2:2007 Farby i lakiery - Oznaczanie zawartości lotnych związków organicznych (VOC). Część 2: Metoda chromatografii gazowej.

²⁾ Polska Norma PN-EN ISO 11890-1:2008 Farby i lakiery - Oznaczanie zawartości lotnych związków organicznych (VOC). Część 1: Metoda różnicowa.

³⁾ ASTM D 2369:2003 Determining Volatile Organic Compound (VOC) Content of Paints and Related Coating (Oznaczanie zawartości lotnych związków organicznych (VOC) w farbach i produktach pokrewnych) lub najnowsze wydanie normy.

UZASADNIENIE

Podstawą prawną wydania rozporządzenia Ministra Rozwoju w sprawie ograniczenia emisji lotnych związków organicznych zawartych w niektórych farbach i lakierach przeznaczonych do malowania budynków i ich elementów wykończeniowych, wyposażeniowych oraz związanych z budynkami i tymi elementami konstrukcji oraz w mieszaninach do odnawiania pojazdów jest art. 169 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2013 r. poz. 1232, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą POŚ”, w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1101), zwanej dalej „ustawą zmieniającą”.

Zgodnie z art. 36 ust. 3 pkt 1 ustawy zmieniającej dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 169 ust. 1 ustawy POŚ w zakresie szczegółowych wymagań dotyczących ograniczenia emisji lotnych związków organicznych powstających w wyniku wykorzystania rozpuszczalników organicznych w niektórych farbach i lakierach oraz w mieszaninach do odnawiania pojazdów - zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych w tym zakresie na podstawie art. 169 ust. 1 ustawy POŚ, w brzmieniu nadanym ustawą zmieniającą, jednak nie dłużej niż przez okres 24 miesięcy od dnia wejścia w życie tej ustawy.

Projekt rozporządzenia Ministra Rozwoju, mając na uwadze osiągnięcie celów, o których mowa w art. 166 ustawy POŚ, określa dla zawierających lotne związki organiczne, zwane dalej "LZO", niektórych farb i lakierów przeznaczonych do malowania budynków i ich elementów wykończeniowych, wyposażeniowych oraz związanych z budynkami i tymi elementami konstrukcji oraz mieszanin do odnawiania pojazdów:

a) dopuszczalne wartości maksymalnej zawartości lotnych związków organicznych w tych produktach, które warunkują dopuszczenie wprowadzania ich do obrotu,

b) zakres informacji zamieszczanych na etykietach tych produktów,

c) metody badań, zgodnie z którymi należy określać maksymalną zawartość lotnych związków organicznych w produktach,

d) Program Kontroli, o którym mowa w art. 168a ust. 2 ustawy POŚ, zawierający:

– sposób i częstotliwość sprawdzania przestrzegania wymagań, o których mowa w lit. a i b,

- kryteria wyboru podmiotów objętych kontrolą w danym roku,
- sposób przekazywania informacji i danych o wynikach kontroli, o której mowa w art. 168a ust. 3, oraz informacji i danych, o których mowa w art. 168a ust. 4 ustawy POŚ.

Projekt rozporządzenia obejmuje swoim zakresem określoną grupę produktów, do której należą - niektóre farby i lakiery przeznaczone do malowania budynków i ich elementów wykończeniowych, wyposażeniowych oraz związanych z budynkami i tymi elementami konstrukcji oraz mieszaniny do odnawiania pojazdów wymienione w § 3 ust. 1 projektu rozporządzenia. Katalog produktów zasadniczo nie uległ zmianie w stosunku do rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 16 stycznia 2007 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących ograniczenia emisji lotnych związków organicznych powstających w wyniku wykorzystywania rozpuszczalników organicznych w niektórych farbach i lakierach oraz w mieszaninach do odnawiania pojazdów (Dz. U. z 2013 r. poz. 1569), zwanego dalej „rozporządzeniem Ministra Gospodarki z 2007 r.”. Spod regulacji przepisów projektu rozporządzenia wyłączone zostały produkty stosowane wyłącznie w instalacjach, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3 ustawy POŚ (§ 3 ust. 2 projektu rozporządzenia).

Celem projektu rozporządzenia jest ograniczenie i objęcie kontrolą ogólnej zawartości LZO w niektórych farbach i lakierach przeznaczonych do malowania budynków i ich elementów wykończeniowych, wyposażeniowych oraz związanych z budynkami i tymi elementami konstrukcji oraz w mieszaninach do odnawiania pojazdów, które zawierają rozpuszczalniki organiczne. Konsekwencją tych działań ma być zapobieganie lub redukcja zanieczyszczeń powietrza, wynikających z udziału LZO w tworzeniu ozonu troposferycznego. Niekorzystny wpływ na środowisko stosowania rozpuszczalników organicznych ma bowiem związek z obecnością LZO w tych rozpuszczalnikach. Szkodliwe działanie LZO polega na zachwianiu równowagi ozonowej w atmosferze, a mianowicie zubożaniu warstwy ozonowej oraz na powodowaniu, na skutek reakcji fotochemicznych, powstawania tzw. smogu letniego w troposferze, czyli w warstwie usytuowanej najbliżej powierzchni ziemi. Podstawową korzyścią związaną z redukcją emisji LZO jest obniżenie zawartości ozonu troposferycznego negatywnie oddziałującego na ludzi i środowisko.

Mając powyższe na uwadze projekt rozporządzenia w załączniku nr 1 określa dopuszczalne wartości maksymalnej zawartości LZO w produktach, o których mowa w § 3 ust. 1 projektu, warunkujące dopuszczenie ich do wprowadzania do obrotu, natomiast w

załączniku nr 2 metody badań stosowane do określania maksymalnej zawartości LZO w ww. produktach.

W załączniku do rozporządzenia Ministra Gospodarki z 2007 r., dopuszczalne wartości maksymalnej zawartości LZO w niektórych farbach i lakierach oraz mieszaninach do odnawiania pojazdów są podzielone na dwa etapy względem terminów. W projektowanym rozporządzeniu zastosowano jedną obowiązującą wartość, pomijając etap 1, który jest już nieaktualny.

Celem projektowanego rozporządzenia jest także zapewnienie pełnej implementacji Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/42/WE z 21 kwietnia 2004 r. w sprawie ograniczeń emisji lotnych związków organicznych w wyniku stosowania rozpuszczalników organicznych w niektórych farbach i lakierach oraz produktach do odnawiania pojazdów, a także zmieniającej dyrektywę 1999/13/WE (Dz. Urz. UE L 304 z 20.11.2010, str. 18), zwanej dalej „dyrektywą 2004/42/WE”.

Podstawowe wymagania dyrektywy 2004/42/WE, wynikające z art. 3 i załączników nr 2 i 3, zostały wdrożone rozporządzeniem Ministra Gospodarki z 2007 r. Przepisy ustawy POŚ, w tym zakres upoważnienia określony w art. 169 ust. 1 tej ustawy w brzmieniu sprzed wejścia w życie ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw nie pozwalały jednak na wywiązanie się Rzeczypospolitej Polskiej z obowiązku ustanowienia programu monitorowania produktów objętych regulacją rozporządzenia oraz raportowania jego wyników do Komisji Europejskiej, który to obowiązek został nałożony na wszystkie państwa członkowskie Unii Europejskiej.

Wprowadzenie do ustawy POŚ zmiany w postaci dodania art. 168a oraz nadania nowego brzmienia art. 169 umożliwiło pełną implementację art. 6 dyrektywy 2004/42/WE, a tym samym wprowadzenie programu monitorowania do polskiego porządku prawnego pod nazwą „Program Kontroli”.

Zgodnie z § 6 projektu rozporządzenia celem Programu Kontroli jest kontrola spełniania przez produkty, o których mowa w § 3 ust.1, wymagań dotyczących dopuszczalnych wartości maksymalnej zawartości LZO, określonych w załączniku nr 1, oraz zakresu informacji zamieszczonych na etykietach tych produktów, o których mowa w § 5 projektu rozporządzenia.

W ramach Programu Kontroli właściwe organy Inspekcji Ochrony Środowiska, Inspekcji Handlowej i nadzoru budowlanego będą przeprowadzały kontrole u producentów,

importerów, sprzedawców hurtowych i detalicznych oraz użytkowników produktów objętych regulacją rozporządzenia, polegające w szczególności na:

- 1) pobieraniu próbek produktów;
- 2) analizie pobranych próbek produktów w celu sprawdzenia spełniania przez nie wymagań dotyczących dopuszczalnych wartości maksymalnej zawartości LZO, określonych w załączniku nr 1;
- 3) sprawdzeniu zakresu informacji zamieszczonych na etykietach kontrolowanych produktów;
- 4) żądaniu od kontrolowanego podmiotu udzielenia wyjaśnień i informacji dotyczących etykiet, produktów albo próbek kontrolowanych produktów;
- 5) sprawdzeniu dokumentów udostępnionych przez kontrolowany podmiot, potwierdzających przestrzeganie wymagań w zakresie maksymalnej zawartości LZO oraz w zakresie informacji zamieszczonych na etykietach produktów.

Kontrole ww. produktów przeprowadzane będą co najmniej raz na 3 lata u każdego z podmiotów podlegających kontroli. Przy ustalaniu częstotliwości przeprowadzania kontroli u poszczególnych podmiotów oraz wyborze podmiotów objętych kontrolą w danym roku kalendarzowym organ właściwy do przeprowadzenia kontroli uwzględnić będzie w szczególności:

- 1) rodzaj produktów objętych kontrolą;
- 2) w zależności od rodzaju kontrolowanego podmiotu, wielkość produkcji, ilość produktów wprowadzanych do obrotu lub zużywanych w roku kalendarzowym;
- 3) czas, jaki upłynął od ostatniej kontroli.

Wyniki kontroli będą dostarczały niezbędnych informacji dla ministra właściwego do spraw środowiska do sporządzania corocznych sprawozdań, z przestrzegania dopuszczalnych wartości LZO w produktach i wymogów dotyczących etykiet, udostępnianych Komisji na życzenie. Dodatkowo pozyskane z kontroli informacje posłużą do sporządzania przez Ministerstwo Środowiska sprawozdań z wdrożenia dyrektywy 2004/42/WE, które są sporządzane co 5 lat na wspólnym formularzu przygotowanym przez Komisję Europejską.

Informacje i dane pozyskane w ramach przeprowadzonych u producentów i użytkowników, importerów oraz sprzedawców hurtowych i detalicznych tych produktów oraz wyrobów budowlanych kontroli będą przekazywane przez właściwe organy Inspekcji Ochrony Środowiska, właściwe organy Inspekcji Handlowej, właściwe organy nadzoru

budowlanego do odpowiednio: Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji Konsumentów i Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego, a następnie przez te organy do ministra właściwego do spraw środowiska w postaci papierowej lub elektronicznej w terminie do końca marca roku następującego po roku, którego te informacje i dane dotyczą.

Z uwagi na fakt, że wymienione organy posiadają uprawnienia kontrolne, uprawnienia do wydawania odpowiednich zaleceń i nakładania kar w razie stwierdzonych nieprawidłowości oraz zbliżoną strukturę terenową (działają na bazie inspektoratów wojewódzkich i wykonują swoje zadania na obszarze całego kraju) zakłada się, że po wprowadzeniu w Polsce Programu Kontroli zostaną osiągnięte jednolite zasady stosowania dyrektywy 2004/42/WE.

Określenie Programu Kontroli w rozporządzeniu zapewni pełną kontrolę przestrzegania dopuszczalnych wartości LZO i wymogów dotyczących etykiet nad producentami, importerami, sprzedawcami hurtowymi i detalicznymi oraz użytkownikami wyrobów objętych dyrektywą 2004/42/WE, również wyrobów budowlanych.

Projekt rozporządzenia wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, ze względu na ważny interes Państwa. Rozporządzenie pozwoli bowiem Rzeczypospolitej Polskiej na prawidłowe wywiązywanie się z obowiązku raportowania wyników kontroli do Komisji Europejskiej. Projekt rozporządzenia nie zmienia przepisów określających warunki wykonywania działalności gospodarczej, więc nie ma konieczności wyznaczenia terminu wejścia w życie rozporządzenia na dzień 1 stycznia albo 1 czerwca zgodnie z uchwałą nr 20 Rady Ministrów z dnia 18 lutego 2014r. w sprawie zaleceń ujednolicenia terminów wejścia w życie niektórych aktów normatywnych (M. P. poz. 205).

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia zawiera przepisy techniczne i podlega notyfikacji zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Projekt rozporządzenia nie podlega przedstawieniu właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, zgodnie z § 27 ust. 4

uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. - Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. poz. 979).

Projektowane rozporządzenie zostanie udostępnione w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. - Regulamin pracy Rady Ministrów oraz zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.).